

Järjestöt desistanssityöskentelyn eli nuorten rikoskierteestä irtautumisen tukijoina.

Näkökulmia yhteistyöhön järjestöjen kanssa.

Fanni Uusi-Hallila ja Timo Makkonen, Vamos Oulu

Mikä Vamos?

- Diakonissalaitoksen palvelu koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville nuorille.
 - Ehkäisee 16–29-vuotiaiden nuorten syrjäytymistä ja auttaa nuoria kiinnittymään yhteiskuntaan, koulutukseen ja työhön.
- Vamoksessa jokainen nuori saa oman työntekijän, jolla on kokonaisvastuu nuoren tilanteesta ja hänen yksilöllisten tarpeidensa tunnistamisesta.
- Perustuu intensiiviseen ryhmä- ja yksilövalmennukseen sekä palveluintegraatioon.
 - Ihmistä kunnioittavaa kohtaamista ja rinnalla kulkemista.
- Vamos toimii Espoossa, Helsingissä, Jyväskylässä, Kuopiossa, Lahdessa, Oulussa, Rovaniemellä, Siilinjärvellä, Tampereella, Turussa ja Vantaalla. Vuonna 2022 toiminnassa nuoria 47 eri kunnasta.

iVAMOS!
Diakonissalaitos

**Vuosi
2022**

Valmennusta
sai yhteensä
2006 nuorta.

Mukana olleista
nuorista 56 %
siirtyi työ- ja
koulutuspoluille.

81
Vamoksen NPS-
suosittelemuindeksi

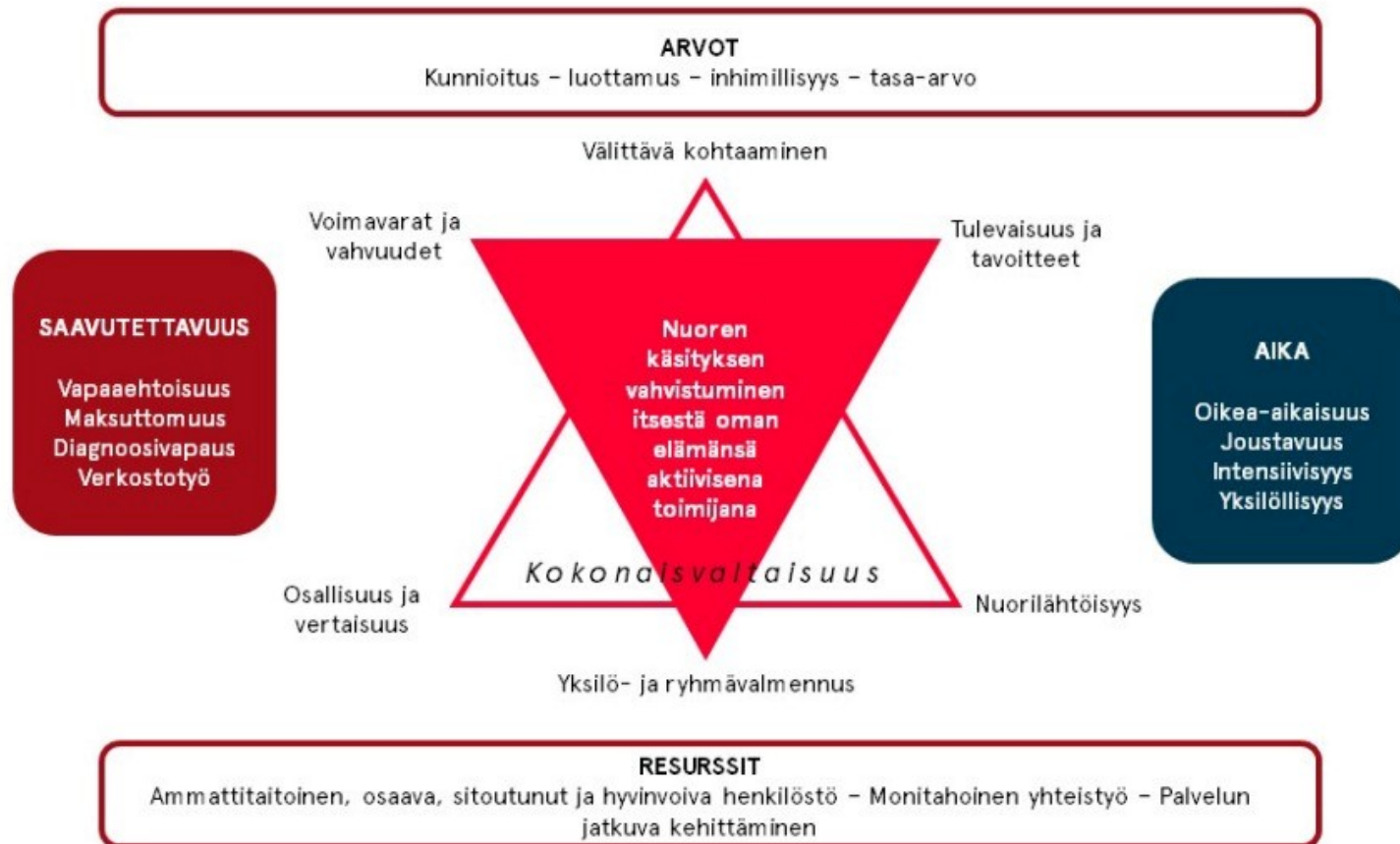
76 %

nuorista kertoi,
että kokemus
itsestä oli
parantunut
Vamos-
valmennuksen
aikana

10 kk

Valmennuksen
keskimääräinen
kesto

Vamos työote

Kuvio 1. Vamos-työotteen mallinnus¹

Vamos työotetta hyödynnytään mm.

- UNIT työskentely, vankilatyö
- EXIT työskentely, irrottautuminen,
- Vamos valmennus, hanke- ja työpajatyö
- NUOTTI-valmennus, ammatillinen kuntoutus

UNIT työskentely

- UNIT edistää ulkomaalaistaustaisten vankien hyvinvointia ja osallisuutta - tarjoaa apua ja tukea kohti rikoksetonta elämää.
- UNIT-palvelu on suunnattu kaikille 18–55-vuotiaille turvapaikanhakija- ja maahanmuuttajataustaisille vangeille sekä yhdyskuntaseuraamusasiakkaille, jotka suorittavat tai ovat suorittaneet vankeusaikaa Etelä-Suomen rikosseuraamusalueella.
- UNIT-palvelun valmennus on kohdennettu ennen kaikkea niille, joiden vapautuminen on ajankohtaista. Valmennusprosessi tukee elämänhallintaa ja toimintakykyä.
 - *Yksilölliset tilanteet huomioiva vapautumisen suunnittelu ja tuki auttaa vankeja osallistumaan yhteiskuntaan*
- UNITin tarjoama tuki ja palvelut ovat seuraamusta suorittaville henkilöille vapaaehtoista.
- Työtä tehdään Etelä-Suomen rikosseuraamusalueen vankiloissa, yhdyskuntaseuraamustoimistoissa sekä siviilissä.
 - *Olennaista tiivis verkostoyhteistyö, tiedon jakaminen, konsultointi ja kouluttaminen kulttuurisensitiivisissä asioissa.*
- Toiminta pitää sisällään yksilötyötä sekä ryhmävalmennusta niin vankiloissa kuin sen ulkopuolella.
- Työn sisältöjä ohjaavat henkilöiden omat tarpeet ja toiveet sekä heidän parissaan työskentelevien ammattilaisten näkemykset mm.
 - *asumisen suunnittelu ja asumistaidot*
 - *arjentaidot ja elämänhallinta*
 - *työ- ja koulutusmahdollisuuksien kartoittaminen*
 - *perhetilanteen selvittäminen ja vanhemmuuden tukeminen*

EXIT työskentely

- EXIT työskentely tarjoaa tukea väkivaltaisesta aatemaailmasta ja väkivaltaisista ääriliikkeistä irtautumiseen.
- Työskentely auttaa kiinnittymään osaksi yhteiskuntaa.
 - *tukee motivoituneita henkilöitä irtautumaan väkivaltaisesta toiminnasta ja toimintamalleista.*
- Kehitetään toimivia, tutkittuun tietoon perustuvia menetelmiä toiminnan tueksi.
 - *Tarvekartoitus ja arviointi, Restoratiivinen lähestymistapa ja sovittelu, Motivoiva keskustelu, Ratkaisukeskeinen valmennus, Neuvonta, EXIT-työn arviointi*
- Kokeillaan ja kehitetään keinoja tukea irrottautumista muiden järjestöjen, viranomaisten ja yhteisöjen kanssa.
- Kootaan uutta tietoa, neuvotaan ja saatetaan yhteen sekä koulutetaan väkivaltaisen ekstremismin parissa työskenteleviä ja sitä työssään mahdollisesti kohtaavia tahoja.
- Jaetaan väkivaltaista aatemaailmaa ja väkivaltaisten ääriliikkeitä koskevaa ajankohtaista tietoa ja ymmärrystä yhteistyökumppaneiden kanssa tukemaan muutosta kohti yksilön väkivallatonta, turvallista ja rikoksetonta elämäntapaa.
- [Exit-työ Suomessa -opas](#) on ensimmäinen suomalainen kokoomaopas järjestöpohjaisesta Exit-toiminnasta. Se luo tietopohjaa väkivaltaisesta ekstremismistä ilmiönä sekä kuvaa irtautumisen prosessia yksilön näkökulmasta. Opas perustuu käytännön työssä kertyneisiin oppeihin, tutkimustietoon sekä kansainvälisten ja suomalaisten kollegojen kanssa käytyihin keskusteluihin.

Vamos Oulu

- Vamos Oulu tarjoaa yksilö- ja ryhmävalmennusta oululaisille 16–29-vuotiaille työn ja koulutuksen ulkopuolella oleville nuorille. Valmennuksella autamme sinua löytämään suunnan elämällesi. Kohtaamme sinut tasavertaisena ja tuemme sinua tavoitteellisesti kohti opiskelu- tai työelämää.
- Valmennus sopii sinulle, jos tarvitset apua
 - arjessa pärjäämiseen
 - mielenterveyteen
 - riippuvuuksiin
 - asumiseen
 - raha-asioihin
 - tukipalveluiden löytämiseen
 - koulu- ja työelämään pääsemiseen
- Valmentajamme tekevät tiivistä yhteistyötä alan eri toimijoiden kanssa. Näin varmistamme, että saat kattavaa ja juuri sinulle räätälöityä tukea elämääsi. Oulun Vamoksen valmentajat ovat sosiaalialan ammattilaisia, jotka kulkevat rinnallasi elämän ylä- ja alamäissä sekä osallistuvat sinua koskeviin tapaamisiin varmistaen, että saat äänesi kuuluviin.
- Valmennus on nuorelle maksutonta ja perustuu vapaaehtoisuuteen.

NUOTTI-valmennus

- **Kela:n ammatillista kuntoutusta nuorille**
 - jotka ovat 16–29-vuotiaita
 - joilla ei ole opiskelu- tai työpaikkaa tai opinnot ovat vaarassa keskeytyä
 - jotka eivät ole suorittamassa ase- tai siviilipalvelusta eivätkä vietä suunniteltua välivuotta
 - joiden toimintakyky on heikentynyt tavalla, joka estää heitä suunnittelemaasta tulevaisuuttaan ja pääsemästä opiskelemaan tai työhön.
- NUOTTI-valmennuksen tavoitteena on saada nuori kiinnostumaan elämäntilanteestaan, taidoistaan, vahvuuksistaan ja tulevaisuuden suunnittelusta sekä opiskeluun tai työelämään suuntautumisesta.
- Nuori saa tuekseen henkilökohtaisen valmentajan, jonka hän voi valita Kelan kanssa sopimuksen tehneistä palveluntuottajista. Valmennus suunnitellaan ja toteutetaan aina yksilöllisesti. Tapaamiset toteutetaan pääasiassa nuoren arkiympäristössä.
- Tapaamisiin voi nuoren ja valmentajan lisäksi osallistua myös nuoren verkostoa, kuten läheisiä tai muita nuoren kanssa työskenteleviä tahoja. Valmentaja pitää yhteyttä nuoreen ja tarpeen mukaan hänen verkostoonsa myös tapaamisten välillä. Valmennusjakso sisältää 20 tapaamista 5 kk:n aikana.
- NUOTTI-valmennus on nuorelle maksutonta ja sitä voi hakea ilman lääkärinlausuntoa ja paperihakemusta. Valmennuksen aikana voi saada kuntoutusrahaa.
- Nuori tai nuoren kanssa työskentelevä ammattilainen ottaa yhteyttä valtakunnalliseen kuntoutuksen palvelunumeroon 020 692 205.

Kiitos!